

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 septembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Nicolae Gordilă,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2013 în cauza penală în privința lui

Halupa Maria, născută la 18 martie 1960, originară și domiciliată în s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 10.01.2012 pînă la 28.12.2012,

instanța de apel de la 16.01.2013 pînă la 29.04.2013,

instanța de recurs de la 12.07.2013 pînă la 25.09.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 28 decembrie 2012, Halupa Maria a fost achitată de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Halupa Maria a fost învinuită de faptul că în perioada 11 decembrie 2002 - 02 noiembrie 2003, activînd în funcția de perceptor fiscal la Primăria s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni, fiind investită cu atribuții de încasare în numerar a impozitelor, avînd scopul însușirii bunurilor altei persoane, a primit de la grupul de 572 de deținători de cote valorice din s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni, administrate de fosta întreprindere agricolă „Eficiența” SRL, bani în sumă de 54250 lei întru stingerea datoriilor acestora pentru impozitele față de bugetul de stat pentru anul 2002, însă folosindu-se de situația de serviciu, din suma respectivă de bani a însușit ilegal 53659 lei în scopuri personale, în rezultatul căreia a cauzat proprietarilor o daună materială în proporții mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, A.Brînză, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care M.Halupa să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, invocînd ilegalitatea și netemeinicia sentinței, instanța greșit a interpretat probele administrate și incorect a achitat-o pe inculpată, deoarece existența în acțiunile ei a semnelor componenței infracțiunii incriminate se demonstrează prin declarațiile martorilor I.Moscalciuc, E.Barburas, A.Antoci, N.Florea, L.Grecu, I.Frunza și a altor materiale din dosar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel respingînd apelul procurorului l-a apreciat ca nefondat, argumentînd că prin actele cauzei nu a fost demonstrată vinovăția inculpatei în însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea acesteia, săvîrșită în proporții mari.

Instanța de apel a constatat că concluzia primei instanțe de achitare a lui M.Halupa de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal este temeinică, care se confirmă prin probele acumulate pe dosar și cercetate în ședințele de judecată, ce nu demonstrează vinovăția inculpatei și, respectiv, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

La fel, instanța de apel a conchis că atît declarațiile martorilor I.Feodor, E.Dumitriu, A.Lazăr, N.Florea, L.Grecu, I.Frunza, cît și documentele anexate la dosar actul de verificare din 09.12.2004, prin care se confirmă primirea de către M.Halupa a banilor în sumă de 54250 lei, copia hotărîrii Judecătorei Criuleni nr.2-352/2005 din 02.12.2005, actul nr.033109 din 15.12.2004, demersul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Criuleni din 27.01.2005, copiile chitanțelor nr.600 din 11.12.2002, fără număr din 13.12.2002, nr.641 din 02.12.2003, nr.54 din 11.01.2003, nu confirmă vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii, fiindcă nu conțin date concrete despre careva acțiuni infractorice ale inculpatei.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că învinuirea înaintată inculpatei este neconcretă, în primul rînd prin faptul că M.Halupa, administrînd mijloacele bănești dobîndite de „Eficiența” SRL în urma petrecerii licitației, nu a activat ca angajat al Primăriei s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni în calitate de percepitor fiscal după cum este indicat în învinuire, dar ca persoană fizică împuternicită verbal de către liderul întreprinderii agricole „Eficiența” SRL, Iu.Moscalciuc, să administreze banii primiți în urma vînzării bunurilor ce aparțineau deținătorilor de cote valorice în această societate.

În al doilea rînd, nu au fost stabilite persoanele care se pretind că au pătimit în urma acțiunilor inculpatei după cum este indicat în învinuire, deoarece cet.I.Braguța în calitate sa de parte vătămată a declarat că a primit banii și nu are pretenții la inculpată. Actul de verificare din 09.12.2004, încheiat între SRL „Iunimos-Agro”, Primarul s.Dubăsarii-Vechi și M.Halupa, confirmă primirea de către aceasta din urmă a banilor în sumă de 54250 lei, obținuți în rezultatul vînzării bunurilor cotașilor la licitație și totodată confirmă faptul stingerii restanțelor la impozitele cotașilor, adică prin actul vizat nu se demonstrează vinovăția inculpatei în însușirea mijloacelor bănești, dar se confirmă declarațiile inculpatei de primire a banilor și stingere a restanțelor la impozite (f.d.31, v.1).

Instanța de apel a menționat că din actul nr.033109 din 15.12.2004, întocmit de către Inspectoratul Fiscal de Stat r-nul Criuleni, rezultă însușirea de către percepatorul fiscal al Primăriei s.Dubăsarii-Vechi, M.Halupa, a banilor în sumă de 54250 lei primiți în urma realizării unor bunuri a cotașilor, pentru achitarea impozitelor, însă organul de urmărire penală nu a primit măsuri de a verifica datele expuse în actul vizat, nu a stabilit persoanele care se pretinde că au fost prejudiciați de către M.Halupa.

La fel, instanța de apel a concluzionat că organul de urmărire penală nu a verificat dacă a fost cauzat prejudiciul Primăriei prin neachitarea impozitelor de către o persoană împuternicită, sau a fost cauzat prejudiciu cotașilor în urma comercializării bunurilor la licitație, ori învinuirea imputată lui M.Halupa este în contradicție cu hotărîrea Judecătorei Criuleni din 02.12.2005.

De asemenea, Colegiul a conchis că nu au fost verificate declarațiile inculpatei care a negat faptele imputate susținând că dînsa a restituit cotașilor o parte din bani, iar altă parte din bani a achitat impozitele, și a martorilor, printre care și declarațiile liderului întreprinderii agricole „Eficiența” SRL, Iu.Moscalciuc, cu privire la faptul că din banii primiți în urma petrecerii licitației, ultima a achitat impozitele fiscale în contul celor 572 cotași. Mai mult, că după indicarea în sentință a lipsei probelor de vinovăție a inculpatei, în instanța de apel nu a fost prezentată nici o probă suplimentară în sensul confirmării vinovăției inculpatei.

5. Împotriva hotărîrii judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul P.Guțan care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel și a dat o apreciere greșită probelor administrate în dosar, fapt ce a adus la achitarea nefondată a inculpatei, deoarece vina ei este dovedită prin probele acumulate și prezentate de partea acuzării, și anume prin declarațiile martorilor Iu.Moscalciuc, E.Barburas, A.Antoci, N.Florea, L.Grecu, I.Frunza, actul de verificare din 09.12.2004, încheiat între SRL „Iunimos-Agro”, Primarul s.Dubăsarii-Vechi și M.Halupa, prin care se confirmă primirea de către aceasta din urmă a banilor în sumă de 54250 lei, obținută în rezultatul vânzării bunurilor cotașilor, în scopul achitării impozitelor și actele cauzei.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Dispoziția art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, la care se referă recurentul în recurs, prevede expres și limitativ 4 temeiuri în baza cărora pot fi supuse recursului hotărîrile instanței de apel:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar;
- dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Din conținutul recursului declarat de procuror rezultă că acesta nu este de acord cu aprecierea probelor de către instanțele de fond, considerînd-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Colegiul penal reține că motivul invocat în recurs nu se regăsește în temeiurile pentru recurs stipulate în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

După cum s-a menționat, potrivit textului recursului rezultă concluzia că instanța de fond și de apel incorect au apreciat probele învinuirii și anume: declarațiile martorilor Iu.Moscalciuc, E.Barburas, A.Antoci, N.Florea, L.Grecu, I.Frunza și actele cauzei care, în opinia recurentului, confirmă vinovăția inculpatei.

La acest capitol, Colegiul reține că conform art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. În continuare, alin.(2) al acestei norme stipulează că judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Esențiale, consideră Colegiul, și stipulările alin.(3) art.101 Cod de procedură penală, potrivit cărora nici o probă (indiferent cine o prezintă: partea acuzării ori partea apărării), nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată.

Astfel, opinia autorului recursului, precum că numai probele acuzării sînt pertinente, concludente, utile și veridice, fără a le aprecia în ansamblu și cu probele apărării, la caz, a depozițiilor inculpatei, a părții vătămate I.Brăguța și a martorului Iu.Moscalciuc, care au declarat că dînșii au primit banii de la M.Halupa și careva pretenții materiale la aceasta nu au, ar însemna încălcarea normei de procedură penală sus menționată.

Potrivit textului sentinței, conținutul declarațiilor inculpatei, părții vătămate și a martorilor I.Feodor, E.Dumitriu, A.Lazăr, N.Florea, L.Grecu, I.Frunza, s-au reținut în modul cum au fost depuse nefiind denaturate. Însă, referitor la valoarea lor probatorie prima instanță apreciindu-le, și-a expus opinia, drept care îi aparține și, de fapt, corect a conchis că nu sînt destule pentru a forma convingerea de vinovăție a inculpatei.

O asemenea concluzie a fost trasă și de instanța de apel, care în temeiul art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, a verificat legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, pe care suplimentar le-a cercetat, audiind inculpata, partea vătămată I.Brăguța și martorii Gh.Lungu, N.Florea, L.Grecu, V.Budișteanu, Iu.Moscalciuc, Iu.Frunză și, examinîndu-le în ansamblu, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, relevînd temeiurile care au dus la respingerea apelului, și just a conchis că vinovăția inculpatei nu este dovedită. Or, nici în ședința primei instanțe, nici în ședința instanței de apel acuzarea nu a prezentat probe, care ar fi demonstrat cert că inculpata a săvîrșit infracțiunea imputată.

Astfel, precum prima instanță, așa și instanța de apel corect au concluzionat că probele prezentate de procuror nu dovedesc direct vina inculpatei M.Halupa în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal - delapidarea averii străine în proporții mari.

Invocarea în recursul ordinar a dezacordului cu modul de apreciere a probelor administrate în dosar nu poate servi ca temei de rejudecare a cauzei și casare a unei hotărîri judecătorești definitive, atît timp cît alte circumstanțe nu sînt invocate.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel corect a conchis asupra necesității menținerii sentinței privind achitarea inculpatei de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii imputate, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, nefiind prezentate probe certe care ar dovedi vinovăția acesteia.

Astfel, Colegiul conchide, că instanțele de judecată corect au reținut în acest sens prevederile art.8 și 389 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărîre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că ambele instanțe de judecată au ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și au adoptat soluții întemeiate.

Conform legislației în vigoare, vinovăția persoanei în săvîrșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul cînd instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în urma

unei proceduri legale, a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală.

În consecință, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea reursului declarat de procuror, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2013 în cauza penală privind-o pe Halupa Maria, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la data de 23 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă